

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2167
Warszawa, 16 stycznia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie wezwania do zaskarżenia do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej umowy Unii Europejskiej z państwami MERCOSUR.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Mirosława Maliszewskiego.

(-) Władysław Bartoszewski; (-) Paweł Bejda; (-) Marek Biernacki; (-) Adam Dziedzic; (-) Andrzej Grzyb; (-) Henryk Kiepus; (-) Agnieszka Maria Kłopotek; (-) Radosław Lubczyk; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Urszula Nowogórska; (-) Mirosław Adam Orliński; (-) Urszula Paśławska; (-) Michał Pyrzyk; (-) Ireneusz Raś; (-) Wiesław Różyński; (-) Jarosław Rzepa; (-) Tadeusz Samborski; (-) Marek Sawicki; (-) Czesław Siekierski; (-) Henryk Smolarz; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Magdalena Sroka; (-) Jacek Tomczak; (-) Stanisław Tomczyszyn; (-) Piotr Zgorzelski; (-) Zbigniew Ziejewski; (-) Jolanta Zięba-Gzik.

Uchwała
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 2026 r.
w sprawie wezwania do zaskarżenia do Trybunału Sprawiedliwości Unii
Europejskiej umowy Unii Europejskiej z państwami MERCOSUR

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża poważne zaniepokojenie sposobem procedowania, treścią oraz przewidywanymi skutkami gospodarczymi i społecznymi przygotowywanej do zawarcia umowy handlowej pomiędzy Unią Europejską a państwami MERCOSUR (Argentyna, Brazylia, Paragwaj i Urugwaj). Umowa ta może prowadzić do zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej, w szczególności w sektorze rolnym i przetwórczym, oraz do osłabienia ochrony konsumentów i standardów środowiskowych w Unii Europejskiej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża również zastrzeżenia dotyczące zgodności procedury zawarcia umowy oraz jej postanowień z prawem Unii Europejskiej, w tym wynikającymi z Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zasadami dotyczącymi polityki handlowej, ochrony zdrowia publicznego, ochrony środowiska, wspólnej polityki rolnej oraz dystrybucji kompetencji pomiędzy Unią a państwami członkowskimi.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, że zgodnie z art. 263 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zarówno Parlament Europejski, jak i państwa członkowskie, mogą wnieść skargę o stwierdzenie nieważności aktu Unii Europejskiej, podnosząc zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia Traktatów lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem lub nadużycia władzy.

W związku z powyższym Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwala, co następuje:
§ 1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do wszystkich posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej o poparcie działań mających na celu wniesienie przez Parlament Europejski skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii

Europejskiej na podstawie art. 263 TFUE w sprawie zaskarżenia aktów Komisji i Rady, stwarzających podstawy do zawarcia umowy handlowej Unii Europejskiej z państwami MERCOSUR.

§ 2. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wspiera działania Rady Ministrów zmierzające do sporządzenia i wniesienia stosownej skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na wypadek niepodjęcia przez Parlament Europejski wymaganej uchwały w sprawie, o której mowa w § 1.

UZASADNIENIE

Celem uchwały jest ochrona interesów gospodarczych, społecznych i środowiskowych Rzeczypospolitej Polskiej poprzez wykorzystanie dostępnych w prawie Unii Europejskiej środków kontroli legalności aktów unijnych. Wynegocjowana umowa Unii Europejskiej z państwami MERCOSUR budzi poważne zastrzeżenia co do zgodności z regulacjami traktatowymi oraz unijnymi standardami w obszarach: rolnictwa, konkurencji, ochrony konsumentów, ochrony środowiska i zdrowia publicznego.

Umowa z MERCOSUR posiada charakter umowy mieszanej, zgodnie z kategorią określoną w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE. W ocenie TSUE umowy obejmujące m.in. kwestie inwestycyjne, ochrony środowiska, transportu oraz usług mogą wykraczać poza wyłączną kompetencję UE określoną w art. 3 ust. 1 lit. e) TFUE, z naruszeniem postanowienia art. 218 ust. 6 TFUE, zasady przyznania kompetencji (art. 5 TUE) oraz zasady lojalnej współpracy (art. 4 ust. 3 TUE).

W debacie publicznej zasadnie podnosi się, że postanowienia umowy mogą pozostawać w sprzeczności z celami określonymi w: art. 3 TUE (zrównoważony rozwój, wysoki poziom ochrony środowiska), art. 9 TFUE (klauszula społeczna), art. 11 TFUE (integracja ochrony środowiska i polityk UE), art. 39 TFUE (cele wspólnej polityki rolnej), art. 168 TFUE (wysoki poziom ochrony zdrowia publicznego) oraz art. 191 TFUE (zasada ostrożności). Trybunał Sprawiedliwości UE w swoim dotychczasowym orzecznictwie potwierdził, że zasady ostrożności i ochrony zdrowia stanowią wymóg traktatowy przy regulacji wspólnego rynku.

Uznać należy, że treść umowy powinna pozostawać w zgodzie z ww. celami określonymi w traktatach konstytuujących Unię Europejską, w szczególności w zakresie: wysokiego poziomu ochrony zdrowia publicznego, ochrony środowiska i przestrzegania zasady ostrożności, wspólnej polityki rolnej i bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony konsumentów oraz zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałania zmianom klimatu.

Mając na uwadze, że państwa MERCOSUR są globalnym producentem: wołowiny, drobiu, cukru, etanolu i soi, wdrożenie umowy handlowej doprowadzi do liberalizacji ich importu na rynek UE, co może skutkować spadkiem cen unijnej

produkcji rolnej, presją na dochody rolników oraz zmniejszeniem marż przetwórstwa. Jedną z przyczyn tego rodzaju skutków jest fakt, że produkty z państw MERCOSUR nie internalizują kosztów regulacyjnych związanych z ochroną środowiska, dobrostanem zwierząt i bezpieczeństwem sanitarnym. Powoduje to efekt przewagi konkurencyjnej niewynikającej z produktywności, lecz z różnic regulacyjnych. Istnieje poważny argument, że liberalizacja przepływu towarów rolnych w ramach umowy z MERCOSUR obniży poziom bezpieczeństwa żywności, naruszy zasadę ostrożności oraz może prowadzić do „efektu arbitrażu regulacyjnego”, w którym producenci spoza UE uzyskują przewagę poprzez mniej restrykcyjne standardy dotyczące stosowania pestycydów i środków ochrony roślin, antybiotyków w hodowli, dobrostanu zwierząt, upraw i stosowania GMO i produkcji pasz.

Dlatego można sądzić, że nierównoważna liberalizacja handlu na podstawie umowy UE – MERCOSUR może prowadzić do obniżenia standardów zdrowotnych, zwiększenia ryzyka pozostałości substancji chemicznych w żywności, braku możliwości śledzenia łańcucha pochodzenia produktów żywnościowych oraz do utraty zaufania konsumentów z całego świata do europejskich systemów bezpieczeństwa żywności. W perspektywie doprowadzić może do obniżenia wartości dodanej europejskiej marki rolno-spożywczej.

Z tych względów Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że istnieją silne formalne i materialne przesłanki prawne dla wniesienia skargi z art. 263 TFUE, do czego wzywa polskich Posłów do Parlamentu Europejskiego oraz subsydiarnie Radę Ministrów.